EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 10.11.2015.
COM(2015) 557 final

2015/0257 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Ungārijai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] ("PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, lai atkāptos no minētās direktīvas noteikumiem ar nolūku vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Vēstulēs, kas 2014. gada 23. decembrī un 2015. gada 8. maijā reģistrētas Komisijā, Ungārija pieprasīja atļauju piemērot pasākumu, kas ir atkāpe no PVN direktīvas 193. panta. Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija 2015. gada 2. jūlija vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Ungārijas pieprasījumu. Komisija 2015. gada 7. jūlija vēstulē paziņoja Ungārijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu, lai izvērtētu pieprasījumu.

Ungārija ir informējusi Komisiju, ka šī dalībvalsts saskaras ar krāpšanas shēmām personāla nodrošināšanas nozarē, un tajās jo īpaši iesaistītas pagaidu nodarbinātības aģentūras un organizācijas, kas sniedz līdzīgus pakalpojumus, piemēram, skolu kooperatīvi, kuru locekļi veic darbu trešo personu uzdevumā. Ungārijā kā pagaidu nodarbinātības aģentūras reģistrēti aptuveni 1000 uzņēmumi.

Vairāki nozares uzņēmumi ir Ungārijas valsts apvienību locekļi (piemēram, Ungārijas Pagaidu nodarbinātības aģentūru valsts apvienība, Skolu kooperatīvu valsts apvienības); saskaņā ar Ungārijas informāciju dalība šajās apvienības sniedz zināmu garantiju, ka tie darbojas likumīgi. Tomēr ievērojams uzņēmumu skaits nav valsts apvienību locekļi, un konkrēti šajā kategorijā novērots, ka no 40 % līdz 50 % uzņēmumu iesaistās krāpnieciskajās darbībās.

Šī ir dažādu veidu krāpšana, piemēram, pakalpojumu fiktīva sniegšana vai viltoti rēķini, bet galvenais nodokļu nemaksāšanas veids — par piegādēm tiek izrakstīts rēķins, un piegādātājs pēc tam pazūd, nodokļu iestādēm nesamaksājot nodokli, bet klients saņem derīgu rēķinu PVN atskaitījumam. Ungārija 2014. gadā aprēķināja PVN krāpšanu šajā nozarē aptuveni EUR 22 500 000 apmērā.

Viena no šāda veida pakalpojumu sniegšanas pamatīpašībām ir tas, ka nav nepieciešami lieli ieguldījumi vai speciālās zināšanas. Tādēļ ir samērā viegli dibināt šāda veida uzņēmumu, kas īsā laikā pazūd. Ievērojot to, ka nepieciešamie ieguldījumi ir ierobežoti, PVN, kas saņemts no klientiem, bieži vien ievērojami pārsniedz atskaitāmo PVN par šiem ieguldījumiem vai, vispārīgāk, par priekšnodokli. Neatskaitāmais PVN par priekšnodokli tādējādi veido tikai nelielu izmaksu elementu, kad šie uzņēmumi, kuru aktīvi ir nelieli vai to vispār nav, pazūd. Ir grūti vai neiespējami atgūt nesamaksātā PVN kopējo summu.

Neraugoties uz konkrētiem ieviestajiem kontroles pasākumiem (piemēram, pastiprināta uzraudzība un kontrole, reģistrējot jaunu uzņēmumu), Ungārija ir paziņojusi, ka tā nespēj sekmīgi apkarot krāpšanu šajā nozarē. Tādēļ Ungārija lūdz atļauju atkāpties no PVN direktīvas 193. panta un piemērot šai nozarei apgrieztās iekasēšanas mehānismu, saskaņā ar

[1] OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

kuru nevis pārdevējs, bet ar nodokli apliekamais klients savā PVN deklarācijā uzskaita PVN, kas maksājams par piegādi. Ja šādam klientam būtu pilnīgas nodokļa atskaitīšanas tiesības, tas vienlaikus deklarētu un atskaitītu PVN par piegādi; tādējādi PVN iemaksa Valsts kasē faktiski netiktu veikta. Tas novērš to, ka krāpnieciski piegādātāji pazūd, nenomaksājot PVN. Turklāt, pamatojoties uz Ungārijas sniegto informāciju, Komisija secina, ka pakalpojuma lietotāji parasti ir likumpaklausīgāki par šiem piegādātājiem. Tādējādi ierosinātais pasākums izraisīs to, ka PVN saistības tiks novirzītas no mazākiem, mazāk uzticamiem uzņēmumiem uz lielākiem nodokļa maksātājiem, kuri ir likumpaklausīgāki. Vienlaikus nav identificēts krāpšanas risks saistībā ar krāpšanas darbību novirzīšanu uz citām dalībvalstīm, kuras šo pasākumu nepiemēro. Tāpat nav paredzama krāpšanas novirzīšana uz mazumtirdzniecības līmeni, jo šāda veida pakalpojumi parasti nav paredzēti galapatēriņam.

Jānorāda, ka PVN direktīvā jau paredzēta apgrieztās iekasēšanas mehānisma fakultatīva piemērošana attiecībā uz personāla nodrošināšanu (PVN direktīvas 199. panta 1. punkta b) apakšpunkts). Šī iespēja galvenokārt izmantojama tikai nekustamā īpašuma nozarē (PVN direktīvas 199. panta 1. punkta a) apakšpunkts), bet šīs iespējas pamatojums ir salīdzināms ar attiecīgā pieprasījuma pamatojumu. Tāpēc ierosinātais atkāpes pasākums būtu jāpiemēro tikai tām situācijām, uz kurām vēl neattiecas PVN direktīva.

Visbeidzot Komisija ir informēta par to, ka Ungārija, nesagaidījusi Padomes lēmuma pieņemšanu, pamatojoties uz šo priekšlikumu, jau ir sākusi piemērot pieprasīto atkāpi.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

PVN direktīvas 395. pants.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvai kompetencei)

Vadoties pēc PVN direktīvas normas, kura ir šā priekšlikuma pamats, priekšlikums ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

• Proporcionalitāte

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu šādu iemeslu dēļ.

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstīm pēc to pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Ņemot vērā atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir samērīgs ar vēlamo mērķi, t. i., apkarot nodokļu nemaksāšanu. Tas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai apkarotu krāpšanu konkrētajā nozarē.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem ir pieļaujama vienīgi ar Padomes atļauju, ko tā ar vienprātīgu lēmumu pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Turklāt Padomes lēmums ir vispiemērotākais juridiskais instruments, jo to var adresēt atsevišķām dalībvalstīm.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šā priekšlikuma pamatā ir Ungārijas pieprasījums, un tas attiecas vienīgi uz šo dalībvalsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Lēmuma mērķis ir apkarot ar PVN saistītu krāpšanu attiecībā uz personāla nodrošināšanu, nosakot, ka maksājamo PVN uzskaita šā pakalpojuma saņēmējs.

Tāpēc tam ir iespējama pozitīva ietekme uz PVN ieņēmumiem, jo krāpnieciski piegādātāji vairs nevar pazust, nesamaksājuši PVN summu, ko tie saņem no saviem klientiem saskaņā ar parastajiem noteikumiem.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nav negatīvas ietekmes uz Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula — automātisks termiņš, kas beidzas 2017. gada 31. decembrī.

2015/0257 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Ungārijai atļauj piemērot pasākumu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[2] un jo īpaši tās 395. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Vēstulēs, kas Komisijā reģistrētas 2014. gada 23. decembrī un 2015. gada 8. maijā, Ungārija pieprasīja atļauju ieviest īpašu pasākumu, ar ko atkāpjas no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta attiecībā uz personām, kuras atbildīgas par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) nomaksu.

(2) Komisija 2015. gada 2. jūlija vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Ungārijas pieprasījumu. Komisija 2015. gada 7. jūlija vēstulē paziņoja Ungārijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu, lai izskatītu pieprasījumu.

(3) Direktīvas 2006/112/EK 193. pantā paredzēts, ka parasti nodokļa maksātājs, kas piegādā preces vai sniedz pakalpojumus, atbild par PVN nomaksu nodokļu iestādēm. Ungārijas pieprasītās atkāpes mērķis ir noteikt, ka attiecībā uz personāla nodrošināšanu par PVN nomaksu ir atbildīgs saņēmējs.

(4) Saskaņā ar Ungārijas sniegto informāciju vairāki tirgotāji pagaidu nodarbinātības aģentūru nozarē iesaistīti krāpnieciskās darbībās un sniedz pakalpojumus, nodokļu iestādēm nenomaksājot PVN. Tā kā šāda veida darbībai ne vienmēr vajadzīgs būtisks priekšnodoklis vai ieguldījums, PVN, ko saņem minētās aģentūras, bieži vien būtiski pārsniedz atskaitāmo PVN, ko tie samaksājuši saviem piegādātājiem. Vairākas minētās aģentūras, kuru aktīvi ir nelieli vai to vispār nav, pēc tam īsā laikā vai pat pēc dažiem mēnešiem pazūd, tādējādi apgrūtinot vai padarot neiespējamu nesamaksātā PVN atgūšanu.

(5) Šādos gadījumos norādot personu, kam piegādā pakalpojumus, kā personu, kas atbild par PVN nomaksu, minētā atkāpe novērstu iespēju šādā veidā izvairīties no nodokļa nomaksas. Attiecībā uz tādām vairākām situācijām saistībā ar personāla nodrošināšanu, kas uzskaitītas Direktīvas 2006/112/EK 199. panta 1. punkta a) apakšpunktā, kā personu, kas ir atbildīga par PVN nomaksu, jau ir iespējams norādīt saņēmēju. Šis atkāpes pasākums ir piemērojams situācijās, uz kurām vēl neattiecas Direktīva 2006/112/EK.

(6) Atkāpei nebūs negatīvas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko iegūst no PVN,

[2] OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta, Ungārijai ir atļauts noteikt, ka par PVN nomaksu atbildīgā persona ir nodokļa maksātājs, kuram nodrošina personālu un kas veic citas darbības, uz kurām neattiecas Direktīvas 2006/112/EK 199. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

2. pants

Šis lēmums zaudē spēku 2017. gada 31. decembrī.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Ungārijai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs